

ІСТОРІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

30 06

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>032 Історія та археологія; 033 Філософія</i>
Освітня програма	<i>Європейські студії</i>
Статус дисципліни	<i>нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, 1-й семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЄКТС / 120 год.: Лекційних занять - 18 год., практичних (семінарських) занять - 36 год. СРС - 66 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, МКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к. філос.н., ст. викладач кафедри філософії, Бабіна С.І. Семінарські заняття: к. філос.н., ст. викладач кафедри філософії, Бабіна С.І.</i>
Розміщення курсу	<i>Необхідні матеріали розміщено на відповідних сторінках викладачів в Електронному Кампус https://campus.kpi.ua, Google class- https://classroom.google.com/c/ODlyMTk2MzAyMjM3?cjc=2axnievd</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Предмет навчальної дисципліни «Історія європейської культури та мистецтва» - основні етапи розвитку європейської культури та мистецтва.

Метою навчальної дисципліни є формування цілісних уявлень про основні етапи і тенденції розвитку європейської культури й мистецтва, навчити аналізувати культурні явища в історичному контексті та розуміти роль мистецтва у формуванні цінностей і світогляду європейського суспільства. Особлива увага приділяється аналізу соціокультурних процесів, філософських ідей, художніх стилів, які формували європейську цивілізацію. Студенти отримають знання про ключові культурні процеси, що вплинули на формування європейської ідентичності та навчаться інтерпретувати мистецькі твори як джерела історичної пам'яті та цінностей.

Після засвоєння навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають продемонструвати наступні компетентності:

ЗК 04 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 08 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ФК 01 Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. Здатність критично працювати з філософськими текстами, застосовувати різні методи аналізу та інтерпретації.

ФК 02 Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії та археології. Здатність використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні дослідницьких проблем.

ФК 05 Здатність обирати і застосовувати найбільш ефективну методологічну стратегію дослідження.

ФК 07 Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

ФК 09 Здатність професійно проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу європейської та євроатлантичної інтеграції України на підставі принципу україноцентризму. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання завдань повідомляються студентам на першому занятті, при ознайомленні з Силабусом ОК. Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 01 Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної та філософської науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації.

ПРН 03 Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науковопопулярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПРН 09 Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПРН 11 Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПРН 13 Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

ПРН 18 Використовувати набуті знання в практиці європейської та євроатлантичної інтеграції України, зокрема проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу інтеграційних процесів.

ПРН 20 Узагальнювати результати власних наукових досліджень у сферах історії та філософії і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Дисципліна «Історія європейської культури та мистецтва» є нормативною та викладається на першому курсі в 1-му семестрі. Освітній компонент «Історія європейської культури та мистецтва» має міждисциплінарний характер та інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дисципліна «Історія європейської культури та мистецтва» пов'язана з «Наково-дослідною практикою» та «Виконанням магістерської дисертації».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет курсу «Історія європейської культури і мистецтва».

Тема 2. Культура первісної доби на території Європи.

Тема 3. Античність як підґрунтя європейської культури: досягнення культури Стародавньої Греції.

Тема 4. Античність як підґрунтя європейської культури: досягнення культури Стародавнього Риму.

Тема 5. Культура європейського Середньовіччя.

Тема 6. Європейська культура доби Відродження.

Тема 7. Європейська культура Нового часу та доби Просвітництва.

Тема 8. Європейська культура XIX століття.

Тема 9. Європейська культура XX – початку XXI ст.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базовий:

1. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О.Демідко. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с. URL: https://lira-k.com.ua/preview/12827.pdf?srsId=AfmBOop9JGPDU2nBLaa6iVqT6CP7jFRxv0US1ziuL_wasaf8HBOlzY
2. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. 82 с. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/6047/1/Lecture_notes_discipline_Cultural_science.pdf
3. Культурологія : курс лекцій / Укладачі Ю.С. Сабадаш, Ю.М. Нікольченко, Л. Г. Дабло, О.С. Манякіна. За заг. ред. Ю.С. Сабадаш. К.: Видавництво Ліра-К. 2021. 216 с. URL: http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/2765/3/np_kulturologia_kurs_lektsyi.pdf
4. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/16952/3/cult.pdf>
5. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2025/02/%D0%9C%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%AE-%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%AF-%D0%9C%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%A6%D0%A2%D0%92-%D0%A2%D0%BE%D0%BC-1-%D0%BC%D0%B0%D0%BB-2021.pdf>
6. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 2 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 278 с. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c8df2f44-a2a3-4573-a221-d006ebd3604c/content>
7. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 3 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 180 с. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cf57de94-22ea-46a7-8f8a-025d2ea94c9d/content>

Додатковий:

1. Білозуб Л. М. Історія мистецтв : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 148 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf
2. Богачев Р.М., Руденко Т.П., Костроміна Г.М., Бабіна С.І., Гайдук Ф.В. (2025). Природа художньої творчості: історико-філософський огляд. Освітній дискурс: збірник наукових

праць. Національний педагогічний університет імені М.П Драгоманова. Вип. 53 (3-4). С. 13-23, URL: <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2025/2025r-533-4/pryroda-khudozhnoi-tvorchosti-istoryko-filosofskyi-ohliad>

https://www.journal-discourse.com/files/pdf/2025_53_3-4_-2.pdf

3. Гриценко Т.Г. Культурологія Навчальний посібник. 3-тє видання, К., 2019, 392 с.
URL: <https://studentbooks.com.ua/content/view/129/46/>
<http://textbooks.net.ua/content/view/6360/50/>
4. Новітній термінологічний словник з культурології і мистецтвознавства : навчальний посібник / Савельєв В.П., Повторєва С.М. 2-е видання. Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2020, 302 с.
5. Svitlana Babina, Alla Kravchenko, Olena Krasilnikova, Nataliia Krokhmal, Olha Horpynych METAMORPHOSES OF PERSONALITY IN THE INFORMATION SOCIETY: EDUCATION, CULTURE, IDENTITY (2024). AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 14/01-XXXIX. P. 73-78
URL: <https://ela.kpi.ua/items/a8d7dc7d-c8f2-43b1-b42a-9e46b56fad51>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус ОК «Історія європейської культури та мистецтва» розроблений відповідно до принципів систематичності, послідовності, активності, свідомості, міждисциплінарної взаємодії, які стали визначальними, як і у структуризації навчального матеріалу, так і в організації дій здобувачів щодо його засвоєння. Це дозволяє передбачити необхідні види діяльності, які потрібні для досягнення очікуваних програмних результатів навчання.

З метою оволодіння навчальним матеріалом та формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідних компетентностей, навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача і здобувача із застосуванням активних, інтерактивних методів навчання, а саме:

- пояснювально-ілюстративні методи, що знаходять своє вираження у словесній, наочній та практичній формах;

- проблемно-пошукові методи – передбачають постановку проблеми, розв’язання проблемної ситуації, спрямовані на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяють розвитку когнітивної та творчої активності здобувачів. Здобувачі, спираючись на колишній досвід і знання, висувують припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їх походження, вибирають найбільш раціональний варіант.

- евристичні методи (методи активізації творчого мислення, зокрема евристичні бесіди можуть передбачати різні моделі питань, що мають на меті аналіз певних явищ, в яких є суперечливі факти; отже, питання, які передбачають у відповіді висновок);

- інтерактивний метод – діалогова форма взаємодії між здобувачами і викладачем, семінарські заняття, що включають презентації, дискусії, роботу з джерелами інформації тощо.

Застосовуються особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних й інтерактивних формах і методах навчання, які формують гнучкі навички «soft skills» – навички роботи у колективі (культура комунікації, емоційної поведінки, ефективна взаємодія), уміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін тощо.

Тема 1. Предмет курсу «Історія європейської культури і мистецтва».

1. Основні поняття: культура, цивілізація, мистецтво.
2. Типологія культури.
3. Європейська культура: основні етапи розвитку.
4. Типологія мистецтв.

Тема 2. Культура первісної доби на території Європи.

1. Періодизація первісної культури.
2. Особливості первісної культури як початку культурогенезу.
3. «Неолітична революція» та її культурні наслідки.

Тема 3. Античність як підґрунтя європейської культури: досягнення культури Стародавньої Греції.

1. Поняття «Античність». Періодизація культури Стародавньої Греції.
2. Давньогрецька міфологія та релігія.
3. Давньогрецька скульптура та архітектура.
4. Давньогрецька література, драматургія, театр.
5. Давньогрецька філософія.
6. Олімпійські ігри.

Тема 4. Античність як підґрунтя європейської культури: досягнення культури Стародавнього Риму.

1. Загальна характеристика та досягнення культури Стародавнього Риму: міфологія, філософія, правова система, архітектура, образотворче мистецтво.
2. Значення античної культури та її вплив на подальшу європейську традицію.

Тема 5. Культура європейського Середньовіччя.

1. Періодизація, загальна характеристика культури європейського Середньовіччя.
2. Християнська світоглядна модель.
3. Середньовічна філософія.
4. Середньовічне мистецтво. Романський та готичний стилі.
5. Феномен середньовічного лицарства.
6. Середньовічні університети.

Тема 6. Європейська культура доби Відродження.

1. Загальна характеристика доби Відродження.
2. Розвиток філософської думки епохи.
3. Характеристика мистецтва Відродження.

Тема 7. Європейська культура Нового часу та доби Просвітництва.

1. Соціально-економічні та наукові передумови формування культури Нового часу.
2. Наукова революція XVII-XVIII століття та її значення для становлення світоглядної картини світу.
3. Видатні представники доби Просвітництва та їх основні ідеї.
4. Мистецтво XVII-XVIII століття: основні напрями.

Тема 8. Європейська культура XIX століття.

1. Основні тенденції розвитку європейської культури у XIX ст.
2. Особливості філософської думки XIX ст.
3. Характеристика основних напрямів європейського мистецтва XIX століття.

Тема 9. Європейська культура XX – початку XXI століття.

1. Загальна характеристика європейської культури XX – початку XXI століття. Ціннісні орієнтири людини техногенної цивілізації, характеристика глобальних проблем.
2. Феномен масової культури та її характерні риси.
3. Мистецтво XX та початку XXI століття: характеристика основних напрямів.

Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять мають сприяти засвоєнню теоретичного матеріалу з курсу «Історія європейської культури та мистецтва», набуттю навичок застосування основних принципів, методів та форм пізнавального процесу у професійній (науково-дослідницькій) діяльності. Основні завдання циклу практичних занять полягають у тому, аби студенти оволоділи практикою ведення дискусійного обговорення теоретичних питань і проблем, набули навички публічних виступів.

№ з/п	Назва теми семінару, перелік основних питань, теми доповідей та рекомендована література
1.	Тема 1. Вступ до курсу «Історія європейської культури і мистецтва». 1. Поняття «культура». 2. Структура культури. 3. Матеріальна та духовна культура. 4. Типологія культури. Європейська культура. 5. Загальна характеристика мистецтва. Види мистецтва. Теми для доповідей: 1. Масова та елітарна культура. 2. Західний та східний тип культури. 3. Теорії походження мистецтва.
2.	Тема 2. Теоретичні засади культури. 1. Культура та природа. 2. Людина як продукт біологічної і культурної еволюції. Співвідношення природного та культурного в людині. 3. Культура та цивілізація. 4. Співвідношення світової та національних культур. Теми для доповідей: 1. Взаємодія національного і загальнолюдського в культурі. 2. Національні культури в умовах глобалізації.

3.	Тема 3. Первісна культура як початок культурогенезу. 1. Поняття «міф». Міфологічний світогляд як основа первісної культури. 2. Первісні форми релігії. 3. Первісні форми мистецтва: живопис, скульптура. 4. Особливості первісної архітектури. 5. Значення первісної культури. Тема для доповіді: 1. Міфологічний образ «світового дерева» як модель світобудови. 2. Пам'ятки мегалітичної архітектури на території Європи.
4.	Тема 4. Ранні форми культури на території сучасної України. 1. Характеристика пам'яток культури на теренах сучасної України у кам'яну добу. Мізинська культура. 2. Особливості трипільської культури. 3. Культура кіммерійців, скіфів та сарматів. 4. Грецькі колонії в Північному Причорномор'ї та їх роль у розвитку місцевої культури. 5. Давньослов'янська культура. Тема для доповіді: 1. Найдавніші пам'ятки мистецтва на території України. 2. Світогляд стародавніх слов'ян.
5.	Тема 5. Досягнення культури Стародавньої Греції. 1. Міфологія та релігія Стародавньої Греції. 2. Особливості давньогрецької філософії. 3. Література Стародавньої Греції. Теми для доповідей: 1. Космогонія в грецьких міфах. 2. Ідеалістичні та матеріалістичні лінії в давньогрецькій філософії.
6.	Тема 6. Особливості мистецтва Стародавньої Греції. 1. Загальна характеристика давньогрецької скульптури. 2. Давньогрецька архітектура. 3. Особливості давньогрецького живопису. 4. Давньогрецький театр. Теми для доповіді: 1. Мірон, Поліклет і Фідій як видатні давньогрецькі скульптори. 2. Статуя Зевса Олімпійського, роботи Фідія як одне з «чудес світу». 3. Ордерна система в давньогрецькій архітектурі. 4. Храм Артеміді в Ефесі як одне з «чудес світу».
7.	Тема 7. Особливості культури Давнього Риму. 1. Давньоримська міфологія, релігія, література. 2. Наука та філософія в Давньому Римі. 3. Давньоримська скульптура та архітектура. 4. Значення античної культури для розвитку європейської культури.

	Теми для доповідей 1. Колізей як пам'ятка культури. 2. Чудеса світу, створені в античну добу. 3. Античні «крилаті висловлювання» та їх значення.
8.	Тема 8. Особливості культури європейського Середньовіччя. 1. Періодизація Середньовіччя та загальна характеристика теоцентричної картини світу. 2. Романський і готичний стиль в архітектурі. 3. Куртуазна й лицарська культура. 4. Середньовічна філософія. 5. Середньовічна література. Тема для доповіді: Карнавальна культура Середньовіччя.
9.	Тема 9. Особливості культури Візантії. 1. Візантійська архітектура. 2. Фрески та мозаїки у візантійському мистецтві. 3. Мистецтво іконопису у Візантії. 4. Література та наука. Теми для доповідей: 1. Місце візантійської культури між Заходом і Сходом. 2. Храм св. Софії у Візантії.
10.	Тема 10. Культура Київської Русі. 1. Християнізації Київської Русі та її значення. 2. Писемність, книжкова справа та освіта. 3. Розвиток літератури. 4. Мистецтво Київської Русі. 5. Розквіт декоративно-прикладного мистецтва Київської Русі. Теми для доповідей: 1. Язичницькі свята східних слов'ян. 2. Фрески та мозаїки Софії Київської.
11.	Тема 11. Культура Відродження. 1. Характеристика ренесансної картини світу: орієнтація на ідеал Античності, гуманізм та антропоцентризм. 2. Особливості розвитку Проторенесансу в літературі (Д. Аліґ'єрі, Ф.Петрарка, Дж. Боккаччо). 3. Натурфілософія доби Відродження: представники, основні ідеї. 4. Соціальні теорії: Н. Макіавеллі, Т. Мор, Т. Кампанелла. 5. Література Пізнього Відродження (Ф. Рабле, М.де Сервантес, В.Шекспір). Теми для доповідей: 1. Діяльність Платонівської Академії у Флоренції (М. Фічіно).

	2. Ренесансний пантеїзм (Дж. Бруно).
12.	Тема 12. Європейське мистецтво доби Відродження. 1. Розвиток живопису в добу Відродження. 2. Архітектура доби Відродження. 3. Розвиток скульптури в добу Відродження. Теми для доповідей: 1. Титани Відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонарроті, Сандро Ботічеллі. 2. Мистецтво Відродження країн півночі в добу Відродження.
13.	Тема 13. Європейська культура XVII- XVIII століття. 1. Загальна характеристика епохи і культури XVII- XVIII століття. Реформація: основні ідеї та напрями. 2. Основні філософські вчення Нового часу. 3. Філософія Просвітництва. 4. Характеристика літератури XVII- XVIII століття. Теми для доповідей: Матеріальна культура та побут в Європі XVII- XVIII століття.
14.	Тема 14. Стильові та мистецькі особливості культури XVII- XVIII ст. 1. Бароко як художній світогляд та стиль у європейському мистецтві. 2. Класицизм, рококо, сентименталізм – художні світогляди доби. 3. Досягнення в архітектурі у Європі XVII- XVIII ст. 4. Особливості живопису у Європі XVII- XVIII ст. Теми для доповідей: 1. Музичне мистецтво XVII- XVIII ст. (Й.-С. Бах, Г.-Ф. Гендель). 2. Театральне мистецтво доби Просвітництва.
15.	Тема 15. Особливості європейської культури XIX століття. 1. Розвиток науки і техніки. 2. Філософсько-світоглядні підвалини модерністської парадигми кінця XIX ст. 3. Романтизм та реалізм як напрями мистецтва. 4. Імпресіонізм у живописі кінця XIX століття. 5. Декаданс як напрямок в історії культури і мистецтва. 6. Постімпресіонізм. Символізм. 7. Модерн – мистецтво на межі XIX – XX ст. Тема для доповіді: Розвиток музичного мистецтва XIX ст.
16.	Тема 16. Досягнення європейської культури XX – початку XXI ст. 1. Загальна характеристика культури XX ст. – початку XXI ст. Відображення картини світу в філософських концепціях XX століття (екзистенціалізм, фрейдизм, прагматизм). 2. Особливості масової культури. 3. Техногенна цивілізація: характеристика глобальних проблем. Теми для доповідей:

	1. Європейська ідентичність у добу глобалізації. 2. Зміна поглядів на можливості і цілі науковотехнічного прогресу.
17.	Тема 17. Мистецтво XX – початку XXI століття. 1. Модернізм як специфічний культурний феномен. 2. Авангардні течії в мистецтві. 3. Провідні тенденції образотворчого мистецтва в культурі постмодернізму. Модерністські художньо-мистецьких напрями: імпресіонізм; експресіонізм; футуризм; кубізм; дадаїзм; абстракціонізм; сюрреалізм. 4. Постмодерністичні тенденції в літературі.
	На семінарському занятті заплановано проведення МКР
18.	На семінарському занятті заплановане проведення заліку

6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Засвоєння змісту дисципліни «Історія європейської культури та мистецтва» разом із аудиторними заняттями передбачає виконання студентами самостійної роботи з метою самоконтролю знань та підготовки до занять. Самостійна робота студентів передбачає:

№ з/п	Самостійна робота (СР)	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	56
2	Підготовка до модульної контрольної роботи (МКР)	4
3	Підготовка до заліку	6
	Всього	66

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування лекцій, семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для отримання позитивних результатів вивчення дисципліни.

Вагома частина рейтингу студента формується через активну роботу на семінарських заняттях, тому відсутність на семінарських заняттях не дає можливість здобувачу отримати бали до семестрового рейтингу.

Пропущені контрольні заходи

Результат модульної контрольної роботи для здобувача, який не з'явився на контрольний захід без поважних причин, є нульовим. Здобувач, який не з'явився на модульну контрольну роботу через поважні причини, повинен особисто (або через іншу особу) не пізніше наступного дня повідомити про це і протягом тижня після виходу надати відповідні пояснення та підтверджуючі документи. У такому випадку йому надається можливість в індивідуальному порядку написати МКР. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf> / https://kpi.ua/document_control

Дистанційне навчання

У разі запровадження дистанційного (змішаного) формату навчання організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема через Платформу дистанційного навчання «Сікорський» (<https://do.ipk.kpi.ua/> ; <https://www.sikorsky-distance.org>) та АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>). Здобувачі вищої школи приєднуються до платформи «Сікорський» (Moodle, Google Classroom) через корпоративну електронну пошту у домені @iik.kpi.ua або @gmail.com.

Освітній процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію надається на початку семестру.

Заняття в режимі дистанційного навчання проводяться через онлайн-конференції на платформі Zoom. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої освіти (<https://ecampus.kpi.ua>).

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» (https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf).

На території університету здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись установлених Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час лекційних і практичних занять в аудиторіях, а також у процесі відеоконференцій, мобільні телефони слід використовувати лише в беззвучному режимі та виключно з навчальною метою - для пошуку необхідної інформації в інтернеті.

Правила призначення заохочувальних і штрафних балів

Здобувач вищої школи може отримати заохочувальні (додаткові) бали за написання тез, наукових статей, участь у міжнародних та/чи всеукраїнських заходах, олімпіадах або конкурсах з тематики навчальної дисципліни, а також додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем навчальної дисципліни.

Заохочувальні не входять до основної шкали РСО. Максимальна кількість заохочувальних балів – 10 (10% від суми рейтингових балів).

Штрафні бали не передбачаються.

Таблиця 7.1.

Заохочувальні бали	Кількість балів
--------------------	-----------------

Написання тез і публічний виступ на конференції (всеукраїнській чи міжнародній)	5
Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни (з призовим місцем)	5
Проходження онлайн курсу з поглибленим вивченням окремої теми дисципліни	5
Публікація статті у науковому виданні	10
Участь у конкурсі за проблематикою навчальної дисципліни (з призовим місцем)	10

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати оцінювання семестрового контролю висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої школи (<https://ecampus.kpi.ua>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

У випадку незгоди здобувача вищої школи з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Політика дедлайнів та перескладань

Невиконання завдань або порушення термінів їх виконання з неповажних причин призводить до втрати можливості отримати відповідні рейтингові бали. У разі пропуску контрольних заходів з поважних причин здобувачу вищої освіти надається право додатково виконати завдання впродовж найближчого тижня.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач вищої освіти, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. У такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Інклюзивне навчання

ОК «Історія європейської культури та мистецтва» може викладатися для здобувачів з особливими освітніми потребами, що забезпечується шляхом організації їх навчання на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал викладається українською мовою із застосуванням джерел іноземною мовою (англійською).

Академічна доброчесність

У процесі вивчення навчальної дисципліни необхідним є неухильне дотримання політики академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством та внутрішніми документами закладу освіти. Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, що оприлюднені на сайті університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>), Положення про систему запобігання академічному плагіату (<https://rb.gy/agihij>), нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження, методичні матеріали, освітні курси (<https://kpi.ua/academic-integrity>). Недотримання принципів академічної доброчесності, зокрема виявлення плагіату чи дублювання завдань, призводить до виставлення нульового балу за відповідну роботу.

Політика використання штучного інтелекту

Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Всі завдання, виконувані здобувачами під час навчання, повинні бути результатом їх власної оригінальної роботи. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення відповідей без подальшого їх аналізу і доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується використовувати ШІ як єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані відомості з інших надійних джерел. Будь-яке застосування інструментів ШІ для виконання завдань повинно бути чітко зазначене і задокументоване.

Використання ШІ повинно відповідати принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестровий контроль з дисципліни «Історія європейської культури та мистецтва» передбачений у вигляді заліку, тому PCO-1 включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни впродовж семестру. Основними видами навчальних занять є лекція і практичні заняття. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Поточний контроль проводиться впродовж семестру у процесі навчання для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення освітнього компонента «Історія європейської культури та мистецтва». Результати поточного контролю регулярно заносяться викладачем у модуль «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 100 балів)

- відповіді на практичних заняттях (опитування);
- презентація доповіді;
- модульна контрольна робота.

1. Робота на практичних заняттях (max 72 бали) :

Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях **72** бали.

Види робіт:

• **Відповіді на практичних заняттях** (опитування) за питаннями теми. Ваговий бал – **4**. Кількість відповідей - 14. (Максимальна кількість балів - **56**).

Критерії оцінювання:

4 бали – відповідь повна, чітка, логічно структурована, містить глибоке розуміння теми, підтверджується аргументами, прикладами або цитатами. Студент відповідає на уточнюючі питання викладача. Відсутні помилки.

3,5 бали – відповідь майже повна, добре структурована, але можуть бути незначні неточності або недостатньо глибокий аналіз.

3 бали – відповідь поверхнева, може містити помилки або недоліки в аргументації чи структурі.

0 балів — відповідь відсутня або не відповідає питанню (менше 60% потрібної інформації).

• **Презентація доповіді.** Ваговий бал – 8. Кількість презентацій - 2. (Максимальна кількість балів - 16).

Чотири рівні оцінювання презентації доповіді:

8 балів – доповідь змістовна, чітка, логічно структурована, містить глибоке розуміння теми, тези на слайдах розкриваються в усному виступі, вказано використані джерела. Студент відповідає на уточнюючі питання викладача. Відсутні помилки.

7 балів – доповідь майже повна, добре структурована, але можуть бути незначні неточності або недостатньо глибокий аналіз чи недоліки в оформленні.

5-6 балів – доповідь поверхнева, може містити помилки або недоліки в аргументації, структурі, оформленні (не менше 60% потрібної інформації).

0 балів — доповідь відсутня або не відповідає темі.

2. Модульна контрольна робота:

Максимальна кількість балів за МКР складає 28.

МКР складається з тестових завдань. Кожне питання типу «Вибір однієї правильної відповіді» оцінюється в 1 б., а оцінювання питання типу «Розподілити на відповідність» у 2 б.

Оцінювання базується на підрахунку правильних відповідей на питання вказаних типів.

8.2. Календарний контроль

За результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок проведення якого визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського».

Календарний контроль реалізується шляхом визначення рівня відповідності поточних досягнень (рейтингу) здобувача встановленим і визначеним в РСО-1 критеріям. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни (освітнього компонента) є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю. Незадовільний результат двох календарних контролів з освітнього компонента не може бути підставою для недопущення здобувача до семестрового контролю з цього освітнього компонента, якщо здобувач до початку семестрового контролю виконав усі умови допуску, які передбачені РСО.

Проміжна атестація студентів є календарним рубіжним контролем, метою проведення якого є підвищення якості навчання та моніторинг виконання графіка освітнього процесу здобувачами.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

Критерії оцінювання календарного контролю

Термін атестації	Перша атестація 7-8 тиждень семестру	Друга атестація 14-15 тиждень семестру
Критерій: поточні досягнення (рейтинг)	≥ 15 бали	≥ 35 балів

Результати календарного контролю заносяться викладачем у модуль «Календарний контроль» Електронного кампусу.

Заохочувальні бали передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у факультетських, інститутських олімпіадах з культурології, участь у конкурсах студентських наукових робіт, участь у наукових конференціях). Ваговий бал — 8.

8.3. Семестровий контроль (залік) (max 100 балів)

Проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку на останньому практичному занятті.

Здобувач отримує позитивну залікову оцінку за результатами роботи в семестрі, якщо має підсумковий рейтинг за семестр не менше 60 балів та виконав умови допуску до семестрового контролю. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Умови допуску до заліку: рейтинг ≥ 36 б.

Не виконані умови допуску $\rightarrow$ Не допущено.

< 60 балів $\rightarrow$ залікова к/р.

≥ 60 балів = оцінка (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно). Оцінка може бути підвищена за бажанням за рахунок виконання залікової к/р.

Результати контрольних заходів доступні до ознайомлення авторизованим користувачам в їх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі (письмова).

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку і мають рейтингову оцінку 60 та більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Якщо оцінка, отримана за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, попередній рейтинг здобувача скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи (письмова). Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Якщо студент пише залікову контрольну (складає залік у письмовій формі) – кінцевий рейтинг він отримує за результатами залікової контрольної роботи. Попередні набрані бали не враховуються.

Залікова контрольна робота складається із 5 питань. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

- 19-20 балів – відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно;
- 17-19 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;
- 15 – 16 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;
- 12-14 балів – неповна відповідь, деякі помилки;
- 0 балів – відповідь відсутня, або є цілком невірною, містить менше, ніж 60% необхідної інформації.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Не виконані умови допуску	Не допущено
---------------------------	-------------

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

9. Додаткова інформація з дисципліни.

Зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів здійснюється згідно п. 2.2. Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті затверджено наказом від 01.10.2020 р. № 7/177.

Перелік питань, які виносяться на МКР, наведено у Додатку А до силабусу.

Тематика для виконання семестрового контролю наведено у Додатку Б.

В умовах дистанційного режиму організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання: система Електронний кампус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський», сервіс «Google Classroom». Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни і засвоєння матеріалу використовуються сервіси для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку (наприклад, «Zoom»), електронна пошта, месенджери (Viber, WhatsApp, google документи).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старшим викладачем, к. філос. н. Бабіною Світлою Іванівною й ухвалено на засіданні кафедри філософії (протокол № 26 від 18.06.2024 р.)

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 1 від 29.08.2024р.).

1. Поняття «культура».
2. Структура культури.
3. Матеріальна та духовна культура.
4. Типологія культури. Європейська культура.
5. Загальна характеристика мистецтва. Види мистецтва.
6. Культура та природа.
7. Людина як продукт біологічної і культурної еволюції. Співвідношення природного та культурного в людині.
8. Культура та цивілізація.
9. Співвідношення світової та національних культур.
10. Поняття «міф». Міфологічний світогляд як основа первісної культури.
11. Первісні форми релігії.
12. Первісні форми мистецтва: живопис, скульптура.
13. Особливості первісної архітектури.
14. Значення первісної культури.
15. Міфологія та релігія Стародавньої Греції.
16. Особливості давньогрецької філософії.
17. Література Стародавньої Греції.
18. Загальна характеристика давньогрецької скульптури.
19. Давньогрецька архітектура.
20. Особливості давньогрецького живопису.
21. Давньогрецький театр.
22. Давньоримська міфологія, релігія, література.
23. Наука та філософія в Давньому Римі.
24. Давньоримська скульптура та архітектура.
25. Значення античної культури для розвитку європейської культури.
26. Періодизація Середньовіччя та загальна характеристика теоцентричної картини світу.
27. Романський і готичний стиль в архітектурі.
28. Куртуазна й лицарська культура.
29. Середньовічна філософія.
30. Середньовічна література.
31. Візантійська архітектура.
32. Фрески та мозаїки у візантійському мистецтві.
33. Мистецтво іконопису у Візантії.
34. Література та наука.
35. Християнізації Київської Русі та її значення.
36. Писемність, книжкова справа та освіта.
37. Розвиток літератури.
38. Мистецтво Київської Русі.
39. Розквіт декоративно-прикладного мистецтва Київської Русі.
40. Характеристика ренесансної картини світу: орієнтація на ідеал Античності, гуманізм та антропоцентризм.
41. Особливості розвитку Проторенесансу в літературі (Д. Аліг'єрі, Ф.Петрарка, Дж. Боккаччо).
42. Натурфілософія доби Відродження: представники, основні ідеї.
43. Соціальні теорії: Н. Макіавеллі, Т. Мор, Т. Кампанелла.
44. Література Пізнього Відродження (Ф. Рабле, М.де Сервантес, В.Шекспір).
45. Розвиток живопису в добу Відродження.

46. Архітектура доби Відродження.
47. Розвиток скульптури в добу Відродження.
48. Загальна характеристика епохи і європейської культури XVII- XVIII століття.
Реформація: основні ідеї та напрями.
49. Основні філософські вчення Нового часу.
50. Філософія Просвітництва.
51. Характеристика європейської літератури XVII- XVIII століття.
52. Бароко як художній світогляд та стиль у європейському мистецтві.
53. Класицизм, рококо, сентименталізм – художні світогляди доби.
54. Досягнення в архітектурі в Європі XVII- XVIII ст.
55. Особливості живопису в Європі XVII- XVIII ст.
56. Розвиток науки і техніки.
57. Філософсько-світоглядні підвалини модерністської парадигми кінця XIX ст.
58. Романтизм та реалізм як напрями мистецтва.
59. Імпресіонізм у живописі кінця XIX століття.
60. Декаданс як напрямок в історії культури і мистецтва.
61. Постімпресіонізм. Символізм.
62. Модерн – мистецтво на межі XIX – XX ст.
63. Загальна характеристика європейської культури XX ст. – початку XXI ст. Відображення картини світу в філософських концепціях XX століття
64. (екзистенціалізм, фрейдизм, прагматизм).
65. Особливості масової культури.
66. Техногенна цивілізація: характеристика глобальних проблем.
67. Модернізм як специфічний культурний феномен.
68. Авангардні течії в мистецтві.
69. Модерністські художньо-мистецьких напрями: імпресіонізм; експресіонізм; футуризм; кубізм; дадаїзм; абстракціонізм; сюрреалізм.
70. Постмодерністичні тенденції в літературі.

Орієнтовний перелік питань на залік

1. Предмет курсу «Історія європейської культури та мистецтва».
2. Проблема визначення поняття “культура”. Функції культури.
3. Матеріальна та духовна культура.
4. Поняття традиції та інновації.
5. Масова та елітарна культура.
6. Типологія культури. Історія культури. Європейська культура.
7. Культура та цивілізація: співвідношення понять.
8. Загальна характеристика мистецтва. Види мистецтва.
9. Культура та цивілізація.
10. Співвідношення світової та національних культур.
11. Особливості первісної культури: загальна характеристика.
12. Поняття „міф” та особливості міфологічного світогляду.
13. Первісні релігійні вірування.
14. Первісні форми мистецтва: живопис, скульптура.
15. Особливості первісної архітектури.
16. Особливості культури Стародавньої Греції: загальна характеристика.
17. Міфологія та релігія Стародавньої Греції.
18. Особливості давньогрецької філософії.
19. Література та театр Стародавньої Греції.
20. Давньогрецьке мистецтво: скульптура, архітектура.
21. Досягнення культури Стародавнього Риму.
22. Історична доля античної культури та її спадщина.
23. Культура європейського Середньовіччя: загальна характеристика.
24. Особливості середньовічного мистецтва.
25. Досягнення культури Візантії.
26. Культура Київської Русі.
27. Європейська культура доби Відродження: загальна характеристика.
28. Мистецтво доби Відродження.
29. Культура Нового часу: загальна характеристика.
30. Основні філософські вчення Нового часу.
31. Культура доби Просвітництва: загальна характеристика.
32. Філософія Просвітництва.
33. Європейське мистецтво XVII - XVIII століття: основні напрями.
34. Європейська культура XIX століття: загальна характеристика.
35. Європейське мистецтво XIX століття.
36. Філософські підвалини модерністської парадигми кінця XIX ст.
37. Модернізм у мистецтві наприкінці XIX та XX столітті (імпресіонізм; експресіонізм; футуризм; кубізм; дадаїзм; абстракціонізм; сюрреалізм).
38. Загальна характеристика європейської культури XX ст. – початку XXI ст.
39. Особливості постмодерної культури.
40. Особливості масової культури.